

DE OOSTENDSE MOLENS.

Bekijkt men oude afbeeldingen van vroeger versterkte steden dan ziet men altijd boven de deinende lijn van de huisdaken kerktorens uitpijlen en boven de wallen van de vestingen molenwieken oprijzen.

Molens hebben misschien wel iets romantisch, iets vredig of bucolisch, maar waren in vroegere eeuwen een letterlijk broodnodig element van ieder stads-landschap.

Uiteraard is een stad een nederzetting waar praktisch niet aan landbouw wordt gedaan en voor de bevoorrading op het platteland is aangewezen. Graan moet in magazijnen worden opgestapeld. Een aantal molens, in verhouding tot het bevolkingscijfer, moet dit graan tot meel kunnen verwerken. Men moet immers altijd rekening houden met de eventualiteit van een belegering. Aan deze algemeen geldende regel ontsnapte ook Oostende niet.

Bij de heropbouw van de stad na de inname in september 1604 zorgde Aarts-hertog Albrecht in de eerste plaats voor de bouw van graanmagazijnen en twee molens. Reeds in het begin van 1605 rees een eerste molen op, ongeveer in het midden van het huidig Visserplein, de "Oostmolen". Enkele maanden later dook een tweede molen boven de wallen op, bezuiden de Westpoort. Het was de "Westmolen". Tientallen jaren later kwam een derde molen het bolwerk bekronen benoorden de Kalvermarkt of de Vlaanderenstraat. Het was de "Noordmolen". Misschien werd er wel een tweede molen aan de Westpoort opgericht zoals uit sommige stadszichten, onder meer van Seutter en Ottens blijkt. Zeker is het, dat bij de uitzonderlijke economische bloei die Oostende tijdens het laatste kwart van de 18e eeuw kende en de daarmee gepaardgaande plotse stijging van het bevolkingscijfer, een vierde windkoornmolen werd opgericht in november 1782 aan de voet van de IJspuit", dit is nagenoeg in de hoek gevormd door de Langestraat en de Leopoldlaan. De bevolkingscijfers bleven stijgen. Van 6703 in het jaar 1785 ging het naar 10.222 in het jaar 1798. Het aantal molens volgde deze trend. Een echte molenzone kwam tot stand op de Westkant van het Hazegras, op een driehoekig terrein spitsuitlopend naar het zuiden, bezuiden de "derde bassin" geperst tussen de nieuwe vestingen ten westen en een aftakking van de Catherine Kreek ten oosten. Tijdens het Franse en het Nederlandse Bewind kwamen er hier vier molens te staan, een oliemolen in de zuidhoek van de vroegere Werf en drie graanmolens in de buurt van de huidige Stedelijke Visserijschool.

Molens komen, maar molens gaan ook. Bij de herplanning van de vestingen onder het Hollandse regime verdwenen de twee molens aan de Westpoort. Een orkaan kegelde in november 1836 de molen van de Werf omver. De Oostmolen viel in 1856 onder de sloophamers weg. Op bevel van de militaire overheid werd de Noordmolen in 1861 ontmanteld en overgebracht naar de Springkom aan de grens met Bredene.

Het invoeren van de stoomtechniek bracht ons de spoorwegen aan en snellere bevoorrading. Stoom maakte de wind tot een overbodig element in de maalderij. Maar vooral het aanleggen van spoorwegen en de enorme landhonger van de spoorwegen maaiden de windmolens van het Hazegras weg. Twee molens verdwenen in 1839 voor de eerste spoorlijnen, die in onze stad, doorheen de vestingen kwamen te lopen. Een ervan werd weer opgebouwd aan de noordkant van de Torhoutsteenweg, aan een bocht van de Catherine Kreek, rechtover de Oude Molenstraat. Een derde molen, de "Rode Molen" moest de plaats ruimen voor de bouw van onooglijk kleine krotwoningen in 1863. Wellicht ter herinnering aan deze verdwenen molen gaf de gemeenteraad op 5 september 1864 aan deze triest armbedige steeg, die op de Werfkaai uitliep de naam Molenstraat. Aan deze steeg lag ook de eerste stoommaalderij, opgericht in 1863 in een oud kaarsenfabriekje. De laatste windmolen van het Hazegras werd in 1866 gesloopt omwille van de voornemens uitbreiding van het station.

Straatnamen hebben een tijdlang het bestaan van molens in herinnering gehouden, de Oostmolenstraat, de Westmolenstraat, de Molenstraat. Maar ook zij werden van de officiële lijst van straatnamen geschrapt en plaats te maken voor de Ooststraat, de Werfstraat en H. Serruyslaan. De Molenstraat en de stoommaalderij werden in 1871 opgeslorpt in het aangroeiend domein van het station Oostende-Stad. Alleen de Oude Molenstraat en de Molensstraat getuigen nog het vroeger bestaan van de molen in 1840 aan de Torhoutsteenweg opgetrokken.